

[Horn.]

nye: Jeg tænker her specielt på vores tilslutning til at ændre på systemet i den såkaldte Herningaffære, eller hvad man nu måtte karakterisere den som. Der vil være en række tilfælde, hvor kommuner eller amtskommuner har budgetteret efter det gamle system og er kommet så langt med det, at de med føje kan forvente, at de får en rimelig overgangsordning, og det går vi ud fra bliver indfriet. Der kan jo blive bitterhed nok om denne nyordning alligevel, uden at man behøver at skabe yderligere vanskeligheder.

Vi ved godt, at det gældende system har ført til, at vi vel har verdens bedste regionale og lokale vejnet, og man kan ængstes for, at det om 10 år ser noget anderledes ud, end det har gjort nu igennem mange år, for hvis man i kommuner og amtskommuner vil afstemme budgetterne, som staten jo gør, ved at få i vejenes penge og i statsbanernes penge, så kan det komme til at gå ud over nogle. Alligevel er vi enige i de generelle synspunkter; det manglede bare, eftersom vi selv har fået ideen til det i sin tid eller fremmet den idé. Der er det gode ved det, at det passer med målsætningen i Nordtrans, det passer som fod i hose til det system, man har i EEC, så der er mange ting, der taler til fordel for, at man går over til den nye ordning.

Der har måske været en vis ængstelse for, at det kunne komme til at knibe med planlægningen. Den risiko tror jeg nu er meget, meget begrænset, for sådan som lovforslaget er bygget op og med de beføjelser, der gives, skulle det være muligt, når man taler fornuftigt med hinanden de tre parter imellem, at nå frem til en fornuftig ordning.

Vi går ud fra, at dér, hvor ministeren gennem vejdirektoratet kan indkalde budgetter og endelige regnskaber til eftersyn, er det ikke noget, der bliver sædvane for alle regnskaber, for så ville det være i strid med det nye princip; man skulle gå over til, at hver styrelse er suveræn med hensyn til økonomien. Jeg vil opfatte bestemmelsen sådan, at det er mere med henblik på at have et overblik over den samlede investering, for man kan naturligvis ikke sige til amter og kommuner: nu skal I selv klare det, og så alligevel komme med posekiggeri og spille en masse tid på det. Vi kender jo lidt af

dette i forholdet til havnene, hvor der formentlig foregår et ikke ringe spild.

Vi får fra april 1972 et system, hvorefter staten får ansvaret for ikke mindre end 4.500 km vej. De hovedlandeveje, det drejer sig om, fremgår af bilaget til lovforslaget; det refererer sig igen til de linjer, mennesker igennem flere menneskealdrer har lagt, hvor man ønskede vejføringen, og det har jo i høj grad forbindelse med de mange færgesteder, vi har. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at vi nok i det udvalg, som jeg forudsætter bliver nedsat, må kigge lidt på udgangspunkter og endepunkter. Jeg ved godt, at det kan give anledning til forskellige diskussioner om administrationen, men det må være sådan, at det egentlige nationale vejnet hører under staten. Vi vil nok få lejlighed til at høre Amtsrådsforeningens synspunkter også på dette område. Den har nok lidt andre synspunkter og måske også andre interesser. Det kan også gælde for visse kommuner i høj grad, at de kan føle deres interesser gået for nær.

Man kan spørge: hvordan holder vi nu styr på dette nye system, hvorefter det er staten, der skal dirigere så stor en del af vores vejnet? Jeg er ikke så ængstelig på det område. Jeg husker den ordning, som jeg fik lejlighed til at træffe med kommunerne, først og fremmest amterne, i 1967, det var specielt vedrørende den nord-sydgående motorvej i Jylland, hvor man også var meget betænkelig, men den ordning, der er truffet derover — og det er jo den, som forslaget nu giver udtryk for skal gælde over hele landet — har, så vidt jeg har forstået, virket til alles tilfredshed. Jeg har ikke hørt nogen, som har været utilfreds med den ordning, der dér er truffet, og jeg ville tro, at det kan blive tilfældet også for de andre statskontorer, som må oprettes.

Her er vi ved noget af det, som skræmmer mest, og det er i al fald et af de argumenter, som modstanderne af forslaget vil betjene sig af, idet man vil give det udseende af, at nu kommer der et system her, som nok skal sigte mod en forenkling, men som medfører en overadministration uden ligé. Vi erkender, at der er en sådan risiko, men den står i forhold til, om de, der skal dirigere det — det vil sige de folkevalgte i amterne, og det vil sige ministeren og den øverste vejadministration — har mod og vilje til at prakti-